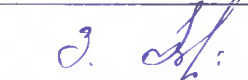

 UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-DCPSUM
		Ediția 1
		Revizia 0

APROBAT LA ȘEDINȚA SENATULUI UTM
DIN 26.11.2019, PROCES-VERBAL NR. 4

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ AL UNIVERSITĂȚII TEHNICE A MOLDOVEI

	FUNCTIE	NUME, PRENUME	DATA	SEMNĂTURA
APROBAT	Rector UTM	BOSTAN Viorel	26.11.2019	
VERIFICAT	Șefa DMAAC	BALAN Stela	20.11.2019	
COORDONAT	Prorector pentru studii	ANDRONIC Serghei	19.11.2019	
COORDONAT	Jurist UTM	MARDARI Corina	15.11.2019	
ELABORAT	Șefa DMR	POJAR Daniela	05.11.2019	

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

PREAMBUL

Conștienți de funcția socială și educațională importantă a instituției universitare, Universitatea Tehnică a Moldovei (în continuare – UTM) recunoaște principiile fundamentale și valorile etice împărtășite de către comunitatea academică internațională, care stau la baza întregii activități universitare.

Codul de etică și deontologie profesională este un reper de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității universitare a UTM, furnizând principii pe baza cărora se pot stabili modele de comportament, de coeziune și de valorizare a potențialului comunității universitare.

Codul de etică și deontologie profesională are următoarea structură:

1. Principii fundamentale.
2. Abaterile de la normele de etică și sancționarea acestora.
3. Comisia de etică.
4. Dispoziții finale.

I. PRINCIPII FUNDAMENTALE

1. Codul de etică și deontologie profesională al UTM (în continuare - Cod) reprezintă un act normativ intern, care are drept scop ghidarea și reglementarea conduitei tuturor membrilor comunității universitare, în interiorul UTM și în relația cu aceasta și este elaborat în conformitate cu prevederile art. 107 și 109 ale Codului educației al RM.
2. Prezentul Cod reprezintă un instrument de modelare a comunității universitare în spiritul unor principii general aprobate și recunoscute inclusiv de către universitățile europene, în sensul prevenirii încălcării normelor eticii universitare.
3. Principiile pe baza cărora se pot stabili modele de comportament a membrilor comunității universitare UTM sunt următoarele: libertate academică, competență și profesionalism, integritate, colegialitate, loialitate, dreptate și echitate, responsabilitate publică.

Libertatea Academică

4. Libertatea academică reprezintă un principiu fundamental care stă la baza organizării activităților academice (didactice și de cercetare) și constă în dreptul oricărui membru al comunității universitare de a-și exprima deschis opiniile științifice și profesionale în cadrul cursurilor, seminarelor, conferințelor, dezbaterilor dar și a lucrărilor elaborate și susținute sau publicate, cu limitările stabilite de lege, respectiv de reglementările interne ale UTM.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

Orice membru al comunității UTM este liber să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, bazate pe competența sa profesională, fără a putea fi cenzurat, manipulat sau persecutat, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri. Este interzisă periclitarea sub orice formă a dreptului la exprimarea liberă a opiniilor, UTM fiind un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, economice sau religioase, exceptând constrângerile de natură legală, etică și științifică.

5. Libertatea academică implică, în același timp, respectul libertății academice a altuia în toate componentele sale.
6. Nu sunt conforme libertății academice următoarele acțiuni:
  - a) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale Universității sau utilizând infrastructura acesteia;
  - b) prozelitismul religios;
  - c) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter extremist, rasist sau xenofob;
  - d) defăimarea Universității de către membrii comunității universitare;
  - e) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității universitare, inclusiv critica nefondată a opiniilor, tezelor, lucrărilor etc. exprimate de un membru/membrii comunității academice a UTM.

Competență și Profesionalism

7. UTM asigură un mediu propice pentru competență și competitivitate, susținând dezvoltarea de programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor cu competențe necesare pentru piața muncii și creșterea prestigiului în cercetare.
8. În cazul personalului academic competența și profesionalismul se stabilește având în vedere: calitatea activităților didactice, acoperirea disciplinelor la care este desemnat titular cu material didactic în redactare proprie, publicațiile științifice, activitățile de îndrumare a studenților, granturile de cercetare, contractele cu mediul economic și de afaceri, evaluarea făcută de studenți, participarea la activități extracurriculare și/sau sociale la nivel de departament, facultate etc. Aceste criterii enunțate cu titlu exemplificativ reprezintă criteriile recomandate a se lua în considerare în cadrul procedurilor și metodologiilor de concurs, de acordare a sporului de performanță, de menținere a calității de titular în UTM etc.
9. În cazul studenților, competența și profesionalismul se exprimă prin note/medii și procentul de acoperire a numărului de credite transferabile acumulate din cele necesare anului în care se află.
10. Fiecare membru al comunității academice UTM își asumă, la nivelul său, răspunderea pentru calitatea procesului educațional. Orice cadru didactic trebuie să stăpânească în detalii disciplina

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

pe care o predă, asigurându-se că întregul conținut al cursului este actualizat, reprezentativ și adecvat planului de învățământ.

11. Opiniile diferite în domeniul științific ale diferitor reprezentanți ai comunității academice UTM nu trebuie să pericliteze procesul didactic și nu trebuie să afecteze pregătirea și rezultatele studenților.
12. Universitatea se obligă să susțină și să recompenseze excelența științifică, profesională, pedagogică, managerială și administrativă, solidaritatea colegială și loialitatea competițională, recunoaște și recompensează profesionalismul cadrelor didactice, științifico-didactice și cercetătorilor care sunt dăruți profesiei și domeniului în care își desfășoară activitatea, asumându-și totodată datoria morală de a contribui în mod esențial la o cât mai bună pregătire a studenților.
13. Responsabilitatea profesională și socială presupune implicarea fiecărui membru al comunității academice a UTM în executarea exemplară a îndatoririlor care îi revin sau pe care și le asumă în interesul societății și a comunității UTM. Fiecare persoană este responsabilă pentru faptele sale.
14. Constituie încălcări ale principiului competenței și profesionalismului:
  - a) încredințarea de activități didactice spre a fi predate de către persoane care nu dețin nivelul de cunoștințe adecvat;
  - b) consacrarea unei părți importante din timpul alocat activităților didactice unor discuții fără legătură cu tematica acestuia;
  - c) interpretarea intenționat eronată a rezultatelor unei cercetări în vederea fundamentării unei teorii pe care cel în cauză o susține;
  - d) raportarea negativă la colegi și la rezultatele lor în cadrul propriilor activități de predare;
  - e) obligarea studenților de a-și însuși exclusiv punctul de vedere al cadrului didactic sau refuzul de a lua în discuție, pe bază de argumente, alte puncte de vedere exprimate în aceeași chestiune;
  - f) abordarea de către cadrul didactic doar a unei părți din materie, respectiv doar a aspectelor care îl interesează personal;
  - g) alegerea unor modalități de examinare în dezacord cu obiectivele disciplinei predate;
  - h) consacrarea timpului alocat activităților de muncă unor activități care nu au legătură cu activitatea de muncă, conform fișei postului;
  - i) refuzul nejustificat de a îndeplini anumite sarcini de muncă alocate de către superiori, sub rezerva legalității și care fac parte din sfera de competență a membrului comunității academice respectiv, din motivul că acestea nu sunt prevăzute expres în fișa postului.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

Integritate

15. Integritatea este o cerință etică majoră pe care UTM o pretinde tuturor membrilor comunității academice, atât în perimetrul universitar cât și în afara lui. Aceasta înseamnă o poziție fermă privind combaterea corupției și evitarea situațiilor care pot implica acte de corupție, cât și în ce privește existența oricărei forme de hărțuire, precum și a situațiilor de intervenție a conflictelor de interese.
16. În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 16/2008, *conflict de interese* reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale membrilor comunității academice (personalul de conducere, personalul academic, personalul administrativ, studenții), în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit statutului lor. Soluționarea conflictului de interese se efectuează prin examinarea situației de conflict de interese, prin determinarea și aplicarea soluției adecvate pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese, potrivit cadrului legal în vigoare.
17. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, orice membru al comunității academice respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași subdiviziuni.
18. În sfera relațiilor cadru didactic - student constituie încălcări ale obligației de integritate:
- a) pretinderea sau acceptarea de favoruri de orice natură, inclusiv sexuală;
  - b) pretinderea sau acceptarea de cadouri sau alte foloase materiale;
  - c) împrumutul de bani între cadrul didactic și studenți;
  - d) prestarea de către cadrul didactic a unor activități remunerate în favoarea studentului, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul III, fără acoperire legală;
  - e) prestarea de către student a unor activități remunerate sau neremunerate în favoarea cadrului didactic, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul III.
19. În activitatea de cercetare științifică, integritatea presupune:
- a) acceptarea și menționarea ca autori ai unei lucrări doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea ei;
  - b) indicarea sursei din care a fost preluată o idee, o expresie, un rezultat al unei cercetări anterioare, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate. Această regulă privește și elementele preluate din lucrări de orice natură ale studenților sau doctoranzilor și utilizate ulterior de un cadru didactic în propriile cercetări;

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- c) recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat în mod real la o activitate de cercetare;
- d) evitarea și denunțarea oricărei forme de fraudă intelectuală: plagiatul sau autoplagiatul, copiatul la examene sau alte forme de verificare a cunoștințelor, substituirea lucrărilor sau a persoanelor examinate, distorsionarea voită a rezultatelor unor cercetări, însușirea nemeritată a unor realizări științifice/tehnice etc.

20. În activitatea administrativă, integritatea presupune:

- a) desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ;
- b) îndeplinirea cu bună credință și în folosul Universității a oricărei responsabilități administrative;
- c) în momentul transferului unei responsabilități administrative (la primirea-predarea funcției), fostul titular pune la dispoziția noului titular toate instrumentele, informațiile și elementele, aduse la zi, necesare preluării de îndată a acestei responsabilități;
- d) furnizarea de informații corecte și în termen către conducerea Universității și/sau către toate structurile îndreptățite să le ceară.

Colegialitate

21. Activitatea în comunitatea universitară presupune colaborarea membrilor acesteia în spirit de colegialitate și respect reciproc.

22. Colegialitatea implică:

- a) curtoazie și respect datorate fiecărui membru al comunității universitare. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită similară;
- b) obligația de asistență între membrii comunității universitare, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea didactică și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane. Membrii comunității universitare nu vor abuza de suplinirea colegială; aceasta nu se solicită în formă continuă, ci doar ocazional/exceptional, în situații întemeiate în mod obiectiv;
- c) respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios, social între membrii comunității universitare;
- d) înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

e) obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității universitare unui alt membru, cu titlu privat.

23. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen, etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității universitare, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul Universității (student, cadru didactic sau de cercetare, membru al conducerii Universității, membru al personalului administrativ);
- b) promovarea sau tolerarea unor comportamente dintre cele descrise în acest articol de către conducerile facultăților, departamentelor sau subdiviziunile administrative;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg, fără a ține cont de exigențele presupuse de dezbateră academică și de principiile argumentării critice nuanțate;
- d) formularea în fața studenților a unor comentarii lipsite de respect la adresa pregătirii profesionale a unui coleg;
- e) formularea în fața studenților a unor comentarii cu privire la ținuta morală sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- f) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
- g) utilizarea și dezvăluirea în activitatea didactică sau de cercetare a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg (date personale, experiențe trăite etc.);
- h) nerespectarea confidențialității privind situația școlară, socială, medicală a oricărui student.

Loialitate

24. Loialitatea față de Universitate presupune obligația fiecărui membru al comunității universitare de a acționa în interesul Universității, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii și creșterii competitivității ei.

25. Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

- a) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Universitate;
- b) desfășurarea, în alte universități sau instituții, a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează pe cele organizate de către Universitate¹;

---

¹ Membrul comunității academice UTM nu poate fi obligat să nu muncească deloc pentru un concurent al Universității, ci poate fi obligat doar să nu presteze activități concurente celor pe care le desfășoară la UTM.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- c) sfătuirea studenților să abandoneze cursurile Universității în favoarea unei alte instituții de învățământ;
- d) angajarea în afara Universității a unor activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor didactice și de cercetare în Universitate ale persoanei în cauză;
- e) desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze Universitatea sau să afecteze imaginea și prestigiul acesteia.

Dreptate și Echitate

- 26.** Dreptatea și echitatea sunt valori pe care UTM le promovează în rândul membrilor săi și în raport cu aceștia prin respingerea fermă a oricăror forme de discriminare sau de exploatare, indiferent că acestea se practică în mod direct sau capătă forme subtile de manifestare.
- 27.** Toți membrii comunității academice UTM beneficiază de egalitate de șanse și tratament din partea Universității, orice discriminare directă sau indirectă fiind interzisă. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării – în limitele competențelor rolului pe care fiecare îl deține în UTM – la activitățile Universității, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.
- 28.** Membrii comunității academice a UTM sunt obligați să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale, excluzând orice formă de favoritism, nepotism și tratament discriminator ori acte de persecuție sau răzbunare. În acest scop este interzisă discriminarea prin utilizarea de către oricare dintre membrii comunității academice UTM a unor practici care încalcă legislația privind egalitatea de șanse, dar fără a se limita la:
- a) organizarea concursurilor sau examenelor;
  - b) selecția candidaților pentru ocuparea posturilor vacante;
  - c) încheierea, suspendarea, modificarea și/sau încetarea raportului juridic de muncă;
  - d) stabilirea sau modificarea atribuțiilor din fișa postului;
  - e) stabilirea remunerației și a recompenselor sau a beneficiilor, altele decât cele de natură salarială;
  - f) informarea, consilierea și dezvoltarea profesională;
  - g) evaluarea performanțelor individuale;
  - h) promovarea profesională;
  - i) aplicarea sancțiunilor disciplinare;
  - j) dreptul la liberă asociere, inclusiv dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

29. Sunt încălcări ale obligațiilor privind dreptatea și echitatea: discriminarea sau tratarea inegală a membrilor comunității universitare, bazată explicit ori implicit pe criteriile extraprofesionale precum rasa, sexul, etnia, religia, apartenența la grupuri minoritare, convingerile politice, orientările și preferințele personale etc. Acestea sunt interzise deoarece aduc atingeri grave drepturilor privind egalitatea de șanse. Totodată, aceste criterii extraprofesionale nu pot fi folosite în comunitatea universitară pentru a provoca discriminări inverse.

Responsabilitate publică

- 30.** Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod revine în primul rând fiecărui membru al comunității academice.
- 31.** Statutul de membru al comunității academice impune fiecărui membru asumarea răspunderii pentru acțiunile sau omisiunile sale.
- 32.** Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod atrage răspunderea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și reglementările interne ale Universității.

II. ABATERILE DE LA NORMELE DE ETICĂ ȘI SANȚIONAREA ACESTORA

- 33.** Sunt considerate abateri de la normele de etică:
- a) fraudă sub orice formă în activitatea de predare, învățare, cercetare științifică și în celelalte activități din Universitate. Frauda în activitatea academică constituie o abatere gravă de la normele de etică și deontologie profesională și se manifestă prin plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori și/sau confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
  - b) corupția sau favorizarea acesteia (de la acte de mituire, până la trafic de influență, cu recurgere la bani, servicii, cadouri);
  - c) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale Universității, ca și utilizarea lor în scopuri ilicite;
  - d) furnizarea de informații false conducerii Universității;
  - e) obstrucționarea activității de educație, de cercetare științifică, administrativă sau a oricărei alte funcții a Universității;
  - f) orice formă de agresiune fizică sau morală;
  - g) favoritismul sub orice formă;
  - h) obținerea, pretinderea sau nerefuzarea unor avantaje necuvenite;
  - i) participarea la activități didactice și manifestări științifice sub influența alcoolului;

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- j) folosirea unui limbaj contrar spiritului academic;
- k) intrarea neautorizată în spațiile în care accesul este reglementat prin măsuri speciale;
- l) practicarea unor atitudini și comportamente indecente, insultătoare sau obscene;
- m) utilizarea neautorizată și provocarea de prejudicii, cu vinovăție, a patrimoniului Universității;
- n) denigrarea publică a personalului sau instituției de către membrii comunității universitare;
- o) folosirea abuzivă a calității de membru al comunității academice;
- p) organizarea și desfășurarea de activități politice în Universitate, precum și folosirea numelui Universității, a resurselor umane, financiare sau materiale ale acesteia în scopuri politice;
- q) discriminarea sub orice formă inclusiv hărțuirea sub orice formă;
- r) deținerea și comercializarea, în spațiile Universității, a produselor periculoase: substanțe stupefiante, droguri, arme, substanțe explozibile;
- s) abaterile prevăzute la pct. 6, 14, 18, 19, 20, 23, 25 și 29 ale prezentului Cod.

34. Sancționarea abaterilor de la normele de etică se realizează conform prevederilor Codului muncii al Republicii Moldova și ale Regulamentului intern al UTM.

III. COMISIA DE ETICĂ

- 35.** La nivelul Universității Tehnice a Moldovei se constituie Comisia de etică universitară, *care funcționează în baza propriului regulament (Anexa 1).*
- 36.** Structura și componența Comisiei de etică universitară este propusă de membrii Senatului UTM, avizată de Senatul universitar și aprobată de rector. Mandatul Comisiei este de 5 ani, sincronizat cu mandatul Senatului.
- 37.** Membrii Comisiei de etică sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai Comisiei de etică universitară persoanele care ocupă una dintre următoarele funcții: rector, prorector, decan, prodecan, șef direcție, șef serviciu, șef de departament sau de centru de cercetare, director al școlii doctorale.
- 38.** Din componența Comisiei de etică fac parte 11 membri cu drept de vot, aleși de către Senatul UTM din rândul cadrelor didactice, științifico-didactice și de cercetare, dintre care 2 membri sunt reprezentanți ai studenților. La ședințele Comisiei de etică participă în mod obligatoriu, fără drept de vot, prorectorul pentru studii, prorectorul pentru cercetare și șeful Biroului juridic al UTM.
- 39.** *Membrii aleși ai Comisiei de etică sunt incluși în buletinul de vot la propunerea unui membru al Senatului, a colectivelor departamentelor sau facultăților sau se poate auto înainta.*

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- 40.** *Lista de candidați se propune spre votare Senatului UTM. Se consideră alese acele persoane care acumulează numărul maxim de voturi. În cazul în care două sau mai multe persoane acumulează un număr egal de voturi, pentru acestea se vor organiza alegeri repetate în cadrul aceleiași ședințe a Senatului.*
- 41.** Președintele Comisiei de etică este ales prin vot direct de către membrii comisiei în prima ședință de după constituire. Președintele Comisiei de etică va desemna o persoană dintre membrii comisiei care îi va ține locul atunci când nu va putea participa la ședințele comisiei.
- 42.** Evidența documentelor, redactarea proceselor-verbale ale Comisiei de etică și redactarea deciziilor de sancționare pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică, asigurarea contactelor, transmiterea corespondenței comisiei vor fi asigurate de către șeful Biroului juridic al UTM.
- 43.** Comisia de etică universitară are următoarele atribuții:
- a) analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie profesională;
  - b) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă rectorului, Senatului universitar și constituie un document public;
  - c) contribuie la elaborarea și îmbunătățirea Codului de etică și deontologie profesională, care se propune Senatului universitar pentru adoptare;
  - d) atribuțiile stabilite de Codul educației al Republicii Moldova, cu modificările și completările ulterioare;
  - e) alte atribuții prevăzute prin Carta universitară;
  - f) urmărește respectarea prezentului Cod.
- 44.** Mandatul membrilor Comisiei de etică încetează în următoarele cazuri:
- a) revocare la propunerea Consiliului de Administrație, avizată de Senatul UTM și aprobată de rector;
  - b) prin demisie;
  - c) prin pierderea calității de membru al comunității academice UTM;
  - d) în urma aplicării unor sancțiuni disciplinare cu privire la încălcarea normelor de etică.
- 45.** Orice persoană, din Universitate sau din afara Universității, poate sesiza Comisia de etică universitară despre abaterile săvârșite de membrii comunității universitare. Sesizările anonime nu vor fi luate în considerare. Comisia de etică universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării. La rândul său, Comisia de etică se poate autosesiza.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

46. În urma unei sesizări, Comisia de etică universitară demarează procedurile stabilite de Codul de etică și deontologie profesională al UTM. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării și îi comunică acestuia rezultatul procedurilor, după încheierea acestora.

IV. DISPOZIȚII FINALE

- 47.** Prezentul Cod este aplicabil tuturor membrilor comunității academice a UTM.
- 48.** Prezentul Cod nu se substituie legilor și regulamentelor în vigoare din domeniul învățământului superior și nici nu poate contraveni acestora.
- 49.** În contractul individual de muncă, respectiv în contractul individual de studii, se va include o clauză prin care angajatul sau studentul menționează că a luat act de prevederile Codului de etică și deontologie profesională și se angajează, sub semnătură proprie, să respecte prevederile acestuia.
- 50.** Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării de către Senatul UTM.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

Anexa 1

REGULAMENT
PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA
COMISIEI DE ETICĂ A UNIVERSITĂȚII TEHNICE A MOLDOVEI

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul de funcționare a Comisiei de Etică a Universității Tehnice a Moldovei (în coninutare – Regulament) este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 35 al Codului de etică și deontologie profesională al UTM.
2. Prezentul Regulament asigură aplicarea dispozițiilor Codului de etică și deontologie profesională al UTM.

II. STRUCTURA ȘI ORGANIZAREA

3. Structura și componența Comisiei de etică a UTM (în coninutare – Comisie) se stabilesc conform pct. 36-40 din Codului de etică și deontologie profesională al UTM. Prestigiul profesional și autoritatea morală sunt criteriile esențiale pentru dobândirea calității de membru al Comisiei.
4. Comisia are un număr de 11 membri, din care 9 reprezintă personalul științifico-didactic titular la UTM, iar 2 reprezintă studenții UTM.
5. Nu pot fi membri ai comisiei de etică universitară persoanele care ocupă una dintre următoarele funcții: rector, prorector, decan, prodecan, șef direcție, șef serviciu, șef de departament sau de centru de cercetare, director al școlii doctorale.
6. Președintele Comisiei este ales dintre membrii acesteia, cu 2/3 de voturi.
7. Președintele reprezintă Comisia în relațiile cu conducerea UTM, Senatul UTM, Consiliul de Dezvoltare Strategică Instituțională și Consiliul de Administrație, precum și cu alte instituții. Pregătirea și conducerea ședințelor, precum și menținerea evidenței și realizarea activității cu caracter administrativ intră în atribuțiile președintelui, cu sprijinul șefului Biroului Juridic al UTM.
8. Prezența membrilor la ședință este obligatorie, președintele având dreptul de a recomanda Senatului UTM înlocuirea membrilor care cumulează 3 absențe nemotivate.
9. Mandatul membrilor Comisiei este de 5 ani, sincronizat cu mandatul Senatului.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

10. Membrii Comisiei sunt obligați să păstreze confidențialitatea privind conținutul sesizărilor, audierilor, deliberărilor și rapoartelor Comisiei, sub sancțiunea revocării mandatului de membru al Comisiei. Accesul terțelor părți la un dosar aflat la Comisie este interzis și după finalizarea evaluării faptei, cu următoarele excepții: la solicitarea organelor de stat abilitate, atunci când fapta face subiectul unei investigații oficiale și cu respectarea confidențialității datelor, precum și la solicitarea Comisiilor de concurs pentru ocuparea posturilor didactice, științifico-didactice și științifice în cadrul UTM atunci când se solicită informații despre candidatul la unul dintre posturile enumerate.
11. Lucrările de secretariat (evidența documentelor, redactarea proceselor-verbale ale ședințelor, rapoartelor și hotărârilor) ale Comisiei sunt gestionate de către șeful Biroului Juridic al UTM, cu suportul Serviciului Resurse Umane al UTM, cu respectarea obligației de confidențialitate, conform prevederilor pct. 10 ale prezentului Regulament.
12. În cazul vacanțării unui loc în Comisie sau în situația în care unui membru îi este imposibil să își exercite mandatul, se procedează la numirea unui alt membru în conformitate cu pct. 3 al prezentului Regulament. Mandatul noului membru expiră odată cu expirarea mandatului membrului pe care îl înlocuiește.
13. În cazul în care, pe parcursul analizei faptei presupuse a fi o încălcare a Codului de etică și deontologie profesională al UTM, un membru al Comisiei se află în conflict de interese, acesta se va retrage de la evaluarea faptei sesizate, nu va participa la ședința (ședințele) în care se discută cazul respectiv și nu va fi luat în considerare la stabilirea cvorumului necesar ședinței de votare a hotărârii.
14. În cazul în care, se examinează o presupusă încălcare a normelor de etică și deontologie profesională de către un membru al Comisiei, acesta se va retrage de la evaluarea faptei sesizate și nu va fi luat în considerare la stabilirea cvorumului necesar ședinței de votare a hotărârii. În cazul constatării săvârșirii abaterii de către membrul respectiv, acesta va fi exclus din componența Comisiei, cu interdicția definitivă de a deține vreodată calitatea de membru al unei asemenea Comisii.

III. ATRIBUȚIILE COMISIEI ȘI PROCEDURA DE EXAMINARE A SESIZĂRILOR

15. Comisia are următoarele atribuții:

- a) analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie profesională al UTM;

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- b) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă rectorului, Senatului universitar și constituie un document public, care este plasat pe site-ul UTM;
- c) contribuie la elaborarea și îmbunătățirea Codului de etică și deontologie profesională al UTM, precum și a Regulamentului de funcționare a Comisiei de etică, care se propune Senatului universitar pentru adoptare;
- d) atribuțiile stabilite de Codul educației al Republicii Moldova, cu modificările și completările ulterioare;
- e) alte atribuții prevăzute prin Carta universitară;
- f) urmărește respectarea Codului de etică și deontologie profesională al UTM.
16. Orice persoană, din Universitate sau din afara Universității, poate sesiza Comisia abateri săvârșite de membri ai comunității universitare din UTM. Comisia se poate autosesiza, la rândul său.
17. Comisia poate fi sesizată în legătură cu fapte susceptibile de a încălca regulile și principiile de etică în activitatea didactică, de cercetare și administrativă ale membrilor comunității universitare, respectiv ale studenților, masteranzilor, doctoranzilor, post-doctoranzilor, cursanților de la Catedra Militară, ale beneficiarilor cursurilor de formare continuă oferite de CFC al UTM, ale personalului didactic, științifico-didactic și științific, ale personalului auxiliar-didactic, administrativ, tehnic și de deservire, precum și ale personalului de conducere.
18. Fapta care se presupune că ar constitui o abatere de la prevederile Codului de etică și deontologie profesională al UTM va fi sesizată în scris, prin depunerea pentru înregistrare la Secretariatul UTM. Sesizarea semnată și scanată se poate transmite și în format electronic la adresa de email oficială a Comisiei, cu obligația de a fi prezentată ulterior în original. Nu vor fi luate în considerare sesizările anonime. În scopul respectării confidențialității, sesizările vor fi depuse în plic închis cu mențiunea „În atenția Comisiei de etică și deontologie profesională al UTM”. În momentul depunerii, personalul Secretariatului UTM nu va înregistra numele petiționarului, ci va atribui doar numărul de înregistrare, consemnând natura înregistrării: „Sesizare Comisiei de etică și deontologie profesională al UTM”.
19. Sesizarea va conține în mod obligatoriu următoarele date:
- a) datele de identificare ale persoanei care sesizează Comisia (inclusiv date de contact);
- b) descrierea faptei considerată a reprezenta o abatere de la Codul de etică și deontologie profesională al UTM, respectiv de la prevederile Codului educației al RM, cu modificările și completările ulterioare;

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

- c) datele de identificare ale persoanei împotriva căreia se depune sesizarea și orice alte informații în vederea soluționării sesizării;
- d) semnătura persoanei ce face sesizarea.
20. Sesizările care nu vor cuprinde cel puțin elementele indicate la articolul precedent nu vor fi luate în considerare de către Comisie și se clasează.
21. Comisia răspunde autorului sesizării, în termen de 5 de zile de la primirea acesteia, dacă se demarează sau nu procedura de analiză și soluționare a sesizării.
22. Rezultatul deciziilor Comisiei pe marginea sesizării se comunică autorului sesizării după data finalizării examinării acesteia, dar nu mai târziu de 3 luni de la data săvârșirii presupusei abateri de la Codul de etică și deontologie profesională.
23. În cazul autosesizării se va respecta următoarea procedură: un membru al Comisiei, inclusiv președintele poate solicita Comisiei să demareze procedura de autosesizare. Decizia privind autosesizarea se obține prin vot direct, secret și liber exprimat. Decizia privind autosesizarea se adoptă cu 2/3 a voturilor exprimate de membrii Comisiei. Membrii Comisiei care din motive întemeiate nu pot participa la ședința în care se votează, pot lăsa votul secretizat la secretariatul Comisiei.
24. Președintele Comisiei (sau o persoană desemnată de acesta) va convoca Comisia în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii sesizării și va comunica autorului sesizării în termen de cel mult 15 de zile informația referitor la demararea procedurilor de examinare a sesizării.
25. Ședințele Comisiei nu sunt publice, iar subiectele de discuție vor fi consemnate într-un proces-verbal, redactat de șeful Biroului Juridic al UTM. Procesele-verbale nu sunt documente publice.
26. În situațiile în care este necesar, Comisia va decide citarea în vederea audierii, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea.
27. În vederea soluționării sesizării, persoana reclamată că nu a respectat standardele de etică universitară și de cercetare poate fi audiată de către Comisie sau poate fi invitată să își formuleze punctul de vedere în scris. Convocarea persoanei reclamate se va face cu minimum 5 zile lucrătoare înaintea datei audierii.
28. Comisia poate să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Va fi păstrată confidențialitatea privind identitatea acestor persoane.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

29. Comisia poate realiza înregistrarea audio și/sau video a audierii, cu obligația de a solicita consimțământul participanților la ședință.
30. În funcție de complexitatea cazului, Comisia poate apela la serviciile experților, care să sprijine analiza și soluționarea sesizărilor.
31. În urma cercetării circumstanțelor săvârșirii abaterilor, precum și a deliberărilor pe marginea sesizării, Comisia elaborează un raport ce conține demersurile procedurale necesare elaborării hotărârii.
32. Hotărârile Comisiei cu privire la soluționarea sesizărilor de abateri de la Codul de etică și deontologie profesională al UTM se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor membrilor Comisiei. Membrii Comisiei care din motive întemeiate nu pot participa la ședința în care se votează, pot lăsa votul secretizat la Șeful Biroului Juridic al UTM.
33. Hotărârea Comisiei se comunică în scris/în format electronic autorului sesizării, precum și celui împotriva căruia a fost depusă sesizarea, nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la data emiterii hotărârii.
34. Raportul și hotărârea Comisiei sunt prezentate rectorului UTM.
35. Hotărârile Comisiei cu privire la sancțiunile stabilite pentru abateri de la Codul de etică și deontologie profesională pot fi contestate. Contestația se depune în termen de 15 zile din momentul emiterii la Secretariatul UTM în adresa Senatului UTM.

IV.SANCTIUNILE PENTRU ÎNCĂLCAREA CODULUI DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ

36. Sancțiunile care pot fi aplicate personalului didactic, științifico-didactic și științific de către Comisia de etică pentru încălcarea normelor Codului de etică și deontologie profesională al UTM sunt următoarele:
  - a) avertisment;
  - b) mustrare;
  - c) mustrare aspră;
  - d) desfacerea disciplinară a contractului de muncă(art. 86 Codul muncii al RM).
37. Aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute la lit. c) și d) ale pct. 36 atrage decăderea din dreptul de a participa la concursul pentru ocuparea posturilor didactice, științifico-didactice și științifice la UTM.

	Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei	Cod: REG-0-CEDP
		Ediția 1
		Revizia 0

38. În cazul încălcării normelor de integritate în activitatea de cercetare și săvârșirea fraudelor academice, pe lângă aplicarea sancțiunilor enumerate la pct. 36, Comisia poate solicita și retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de conduită.
39. Sancțiunile care pot fi aplicate de către Comisia de etică pentru încălcarea normelor Codului de etică și deontologie profesională al UTM studenților, masteranzilor, doctoranzi, cursanților pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:
- a) avertisment;
  - b) muștrare;
  - c) muștrare aspră;
  - d) pierderea locului în căminele UTM;
  - e) exmatricularea, cu drept de reînmatriculare la UTM;
  - f) exmatricularea, fără drept de reînmatriculare la UTM.
40. Sancțiunile care pot fi aplicate de către Comisia de etică pentru încălcarea normelor Codului de etică și deontologie profesională al UTM altor categorii de personal sunt următoarele:
- a) avertisment;
  - b) muștrare;
  - c) muștrare aspră;
  - d) desfacerea disciplinară a contractului de muncă(art. 86 Codul muncii al RM).
41. Sancțiunile propuse de Comisie trebuie să fie proporționale cu abaterea comisă și cu prejudiciul cauzat de aceasta.
42. Sancțiunile stabilite de Comisie sunt puse în aplicare prin ordinul rectorului, în termen de 15 zile de la emiterea Hotărârii.

V.DISPOZIȚII FINALE

43. Prezentul Regulament constituie parte integrantă a Codului de etică și deontologie profesională al UTM și intră în vigoare de la data aprobării de Senat.